

■ JAK DOTRZEĆ DO MIASTA?

■ Samochodem

Bielsko-Biała leży na przecięciu odwiecznych szlaków komunikacyjnych, łączących północ i wschód Europy z południem kontynentu. Przygraniczne położenie miasta sprawia, że Bielsko-Biała jest ważnym ośrodkiem handlowym, przemysłowym i turystycznym. Odległości do Bielska-Białej: z Warszawy – 327 km, z Krakowa – 75 km, z Katowic – 54 km, z Ostrawy (CZ) – 87 km.

■ Autobusem

Miasto posiada bardzo dogodne połączenia autobusowe z wieloma miejscowościami w regionie, województwie śląskim, w kraju, a nawet z granicą. Dworzec autobusowy znajduje się w Bielsku-Białej przy ul. Warszawskiej 7. Rozkład jazdy: www.komunikacjabeskidzka.pl

■ Pociągami

Dworzec PKP stacja Bielsko-Biała Główna mieści się przy ul. Warszawskiej 2. Rozkład jazdy: www.rozklad-pkp.pl
Infolinia: www.pkp.pl/pl/kontakt/przewoznicy-kolejowi

■ Samolotem

Drogą powietrzną można się dostać do Bielska-Białej, korzystając z trzech niemal symetrycznie położonych i oddalonych o ok. 80 km lotnisk pasażerskich: w Balicach – koło Krakowa, w Pyrzowicach – koło Katowic i w Ostrawie – niedaleko granicy polskiej w Czechach.

■ INFORMACJE PRAKTYCZNE

■ Komunikacja miejska

W Bielsku-Białej funkcjonuje system miejskiej komunikacji autobusowej. Informacje i rozkład jazdy dostępne są na stronie www.mzk.bielsko.pl

■ Strefa płatnego parkowania i parkingi

STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA
Na obszarze Strefy Płatnego Parkowania opłata za postój pobierana jest w dni robocze, od poniedziałku do piątku – od 8.00 do 17.00. Wszystkie informacje o parkingach i strefie parkowania znajdują się na stronie www.mzd.bielsko.pl – Dział Parkingów i Strefy Płatnego Parkowania.

MIĘJSKIE PARKINGI PŁATNE
Poza strefą płatnego parkowania dostępne są również parkingi płatne (tzw. parkingi wewnętrzne):

- » ul. Tadeusza Rychlińskiego (obok Stadionu Miejskiego),
- » skrzyżowanie ul. Legionów i ul. Ignacego Jana Paderewskiego,
- » ul. Romana Dmowskiego,
- » ul. Warszawska obok Dworca Głównego PKP,
- » ul. Komorowicka (przed Przychodnią Zdrowia),
- » pl. Ratuszowy,
- » przy łączniku ul. 11 Listopada i ul. ks. Stanisława Stojalskiego,
- » parking wielopoziomowy przy ul. Juliusza Słowackiego (obok BCK),
- » ul. Władysława Broniewskiego.

NA PARKINGACH WEWNĘTRZNYCH obowiązuje opłata stała niezależna od czasu parkowania, obowiązująca w dni robocze od 16.00 do 8.00 oraz w dni wolne (święta, soboty i niedziele)

PARKINGI BEZPŁATNE

» W centrum miasta można bezpłatnie zaparkować w tygodniu od 17.00 do 8.00 rano dnia następnego w wyznaczonej strefie płatnego parkowania oraz w soboty i niedziele

- » ul. Górską (obok Bulwarów Straceńskich)
- » ul. Karbowa (obok Hali Widowiskowo-Sportowej BBOSiR)

PARKINGI STRZEŻONE

» DH Klimczok – Sky Energia, ul. Cyniarska 11, tel. +48 730 900 011,

» Hotel Ibis Styles, ul. Żywiecka 93, tel. +48 33 819 91 99

» Galeria handlowa SFERA, ul. Mostowa 2 i 5, tel. +48 609 887 463.

PARKINGI DLA AUTOKARÓW

» ul. Słowackiego przy Bielskim Centrum Kultury, buspas wyłącznie dla autokarów dowożących widzów do BCK i Teatru Lalek Banialuka

» Galeria Sfera ul. Mostowa 5, 2 miejsca parkingowe płatne, dostępne po wcześniejszym uzgodnieniu, tel. +48 33 498 70 35

» ul. Juliusza Słowackiego (skrzyżowanie z ulicą Henryka Sienkiewicza), dostępne 1 miejsce parkingowe płatne od poniedziałku do piątku od 8.00 do 17.00, bezpłatne po 17.00 do 8.00 dnia następnego. Sobota i niedziela nieodpłatnie.

» 5 miejsc postojowych dla autokarów przy ul. Broniewskiego – płatne.

» 2 miejsca postojowe dla autokarów przy ul. Gazowniczej – płatne.

■ TAXI

Okay Taxi – tel. +48 720 53 53 53, www.okaytaxi.pl
Lider – tel. +48 33 300 30 20, www.lider-taxi.pl
Jedynka – tel. +48 33 811 11 11, +48 601 811 111, www.taxijedynka.pl
Radio Taxi – tel. +48 33 821 21 21
Bolt – www.bolt.eu
FREENOW – www.free-now.com

■ Przechowalnia bagażu

Dworzec Główny PKP, ul. Warszawska 2
Dysponuje skrytkami bagażowymi o małej i średniej wielkości.

■ Polecane strony internetowe

» www.visitbb.pl
» www.bielsko-biala.pl
» www.bck.bielsko.pl
» www.pelnakultura.info
» www.miastowgorach.pl
» www.visitbeskidy.pl
» www.beskidy.travel
» www.zdzieckiem.slaskie.travel
» www.na-rower.pl

HOTELE I INNE OBIEKTY NOCLEGOWE – www.visitbb.pl
RESTAURACJE, KARCZMY, KAWIARNIE – www.visitbb.pl
AUDIOPRZEWODNIKI PO BIELSKU-BIAŁEJ – www.slaskie.travel

■ SPORT I REKREACJA

ENDURO TRAILS – GÓRSKIE ŚCIEŻKI ROWEROWE

ul. Modra (na Błoniach), tel. +48 698 205 786, www.endurotrails.pl

Kompleks górskich ścieżek rowerowych Enduro Trails w Bielsku-Białej to sieć jednokierunkowych tras rowerowych, tzw. singletracków. Są to najbardziej lubiane przez kolarzy górskich, wąskie, kręte i pofalowane ścieżki o różnym stopniu trudności, od tych łatwiejszych, łagodnie opadających, aż po strome i techniczne wymagające zjazdy. Wypożyczalnia rowerów.

KOLEJ LINOWA NA SZYNDELNIĘ

al. Armii Krajowej 366, tel. +48 33 814 44 81, www.kolej-szyndzielnia.pl

Kolej gondolowa na Szyndzielnię jest pierwszą w Polsce wybudowaną kolejką linową po II wojnie światowej. Była też pierwszą w kraju kolejką gondolową. Kolejka przystosowana jest do przewożenia osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich, a także wózków dziecięcych, rowerów, nart i innego bagażu.

WIEŻA WIDOKOWA NA SZYNDELNI

www.kolej-szyndzielnia.pl/wieza-widokowa

Lokalizacja – górna stacja kolei linowej; wysokość platformy widokowej – 18 m; liczba stopni – 120; na platformie – luneta (powiększenie 25x).

DĘBOWIEC – BIELSKO-BIALSKI OŚRODEK REKREACYJNO-NARCIARSKI

ul. Karbowa 55, tel. +48 604 913 765, www.bbosir.bielsko.pl

Kompleks sportowo-rekreacyjny obejmuje: 4-os. kolej kanapową, wyciąg zaczepowy, trasę narciarską, trasę do nauki jazdy na nartach, siłownię, boisko wielofunkcyjne, plac zabaw, ścieżkę dydaktyczno-przyrodniczą, parking.

REKREACYJNY TOR SANECZKOWY

ul. Skalna 58, tel. +48 33 605 216 965, www.torsaneczkowy.bielsko.pl

Rekreacyjny tor saneczkowy znajduje się u podnóża Dębowca. Długość zjazdu – 410 m, długość wjazdu – 115 m, 3 tunele i 4 pełne zakręty. Obiekt sezonowy

KRYTA PŁYWALNIA TROCLIK

ul. gen. Kazimierza Sosnkowskiego 14, tel. +48 33 499 88 59, www.bbosir.bielsko.pl/obiekty/plywalnia-troclik

Obiekt posiada dwa baseny: sportowy i rekreacyjny, zjeżdżalnię, wannę z hydromasażem (jacuzzi), sauny suche, sklepik pływacki i kawiarnię. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

KRYTA PŁYWALNIA AQUA

ul. Leśników 14, tel. +48 33 829 00 20, www.plywalniaaqua.pl

W obiekcie znajduje się basen sportowy z masażem ciśnieniem, brodzik dla dzieci, basen rekreacyjny z biczami wodnymi, sauna sucha, kawiarenka, sklepik ze sprzętem pływackim, siłownia i sala fitness. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

PŁYWALNIA PANORAMA

ul. Marii Konopnickiej 5, tel. +48 33 822 18 75, www.bbosir.bielsko.pl/obiekty/plywalnia-panorama
Na terenie pływalni znajdują się: basen sportowy, basen rekreacyjny (m.in. zespół masażu wodno-powietrznych, sztuczna rzeka), zjeżdżalnia, trybuna, trampolina do skoków, infrastruktura sportowo-rekreacyjna: plaże trawiste, boiska do siatkówki plażowej, stoły do gry w tenisa stołowego, wodny plac zabaw, plac zabaw dla dzieci, gastronomia. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.

PŁYWALNIA START

ul. Startowa 36, tel. +48 33 821 00 61, www.bbosir.bielsko.pl/obiekty/plywalnia-start

Strefa basenowa z basenem sportowym dla pływających, basenem rekreacyjnym z wieloma atrakcjami wodnymi: rwącą rzeką, linarium, gejzery, języki wodne, stanowiska do masażu ściennego, zjeżdżalnia kręta, zjeżdżalnia kaskadowa, wodogrzmoty, brodzik dla dzieci wraz z placem zabaw). Strefa rekreacyjno-sportowa: dwa oświetlone korty tenisowe, dwa boiska do piłki plażowej, boisko do streetballa, ścianka wspinaczkowa, punkt gastronomiczny.

ŁODOWISKO KRYTE

ul. Juliusza Słowackiego 27b, tel. +48 602 115 742, www.bbosir.bielsko.pl

Sztuczne lodowisko, czynne sezonowo.

PARK WŁÓKNIARZY

Park miejski znajdujący się w centrum Bielska-Białej, pomiędzy ulicami Partyzantów, 1 Maja, Leszczyńską i rzeką Białą. Na terenie parku znajdują się liczne pomniki przyrody, a także plac zabaw dla najmłodszych.

PARK IM. JULIUSZA SŁOWACKIEGO

Park miejski znajdujący się w centrum Bielska-Białej, pomiędzy ulicami Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina, Zygmunta Lubertowicza i Piastowską. Na terenie parku znajduje się duży plac zabaw dla najmłodszych.

TERENY REKREACYJNE WAPIENICA

ul. Leśników 14, tel. +48 602 115 742, www.bbosir.bielsko.pl

Jest to przyjazne, ciche miejsce dla rodzin z dziećmi. Na terenie znajduje się plac zabaw, ławeczki, stoły do tenisa stołowego i szachów, boisko do siatkówki, deptak wzdłuż rzeki Wapienica, ścieżka rowerowa. Cały teren jest oświetlony i wyposażony w elementy małej architektury.

DOLINA WAPIENICY – jest jednym z najlepiej zachowanych fragmentów przyrody Beskidu Śląskiego. Najcenniejsza pod względem przyrodniczo-krajobrazowym część miasta. Znajdują się tu także sztuczny zbiornik wodny z zaporą im. Prezydenta Ignacego Mościckiego, Park Ekologiczny Wapienica. Stąd prowadzą szlaki turystyczne na Szyndzielnię i na Błatnią. Dojazd autobusem nr 16.

CYGAŃSKI LAS – jest pięknym, leśnym parkiem z licznymi szlakami pieszymi i rowerowymi. Zaczynają się tu szlaki turystyczne na Kozią Górę i Szyndzielnię. Dojazd autobusem nr 1.

TERENY REKREACYJNE BŁONIA – miejsce z widokiem na góry i miasto. Na terenie znajdują się: plac zabaw dla dzieci, amfiteatr, gastronomia, tory pumptrack, jeden dla najmłodszych, boisko wielofunkcyjne, skatepark, toalety przystosowane dla osób niepełnosprawnych. W sąsiedztwie miasteczko ruchu drogowego dla dzieci. Dojazd autobusem nr 10, 12.

BULWARY STRACEŃSKIE – teren usytuowany wzdłuż ul. Górskiej prowadzącej do dzielnicy Straconka. Znakomite miejsce do spacerów i przejażdżek rowerowych. Znajduje się tam również kilka placów zabaw. Dojazd autobusem nr 11, 35 S.

LOTNISKO W ALEKSANDROWICACH – teren rekreacyjny wzdłuż lotniska sportowego z widokową trasą spacerową, trasą dla rowerzystów i rolkarzy. Dojazd autobusem nr 7, 9, 10, 16, 20 (należy wysiąść na ul. Cieszyńskiej) lub 1, 6, 23 (należy wysiąść na ul. Szarotki).

■ ŚCIEŻKI EDUKACYJNE

ŁASEK BATHELTA

w pobliżu Aeroklubu Bielsko-Bialskiego, dojście od ul. Cieszyńskiej lub ścieżką rekreacyjną prowadzącą wokół lotniska

WZGÓRZE TRZY LIPKI

przy ulicy Portowej, dojazd autobusem linii 18 (przystanek Nad Potokiem Zuchów)

ŁAS MIEJSKI PRZY UL. ŁOWIECKIEJ

dojście od ostatniego przystanku w Wapienicy – Wapienica Zapora (autobus nr 16) ulicą Tatarską, Dębowiec, następnie ulicą Łowiecką oraz nieutwardzoną drogą dojazdową pomiędzy zabudową mieszkalną, prowadzącą w kierunku lasu miejskiego

CZĘŚĆ PARKOWA CYGAŃSKIEGO LASU

przy zbiegu ulic Olszówka i Pocztowa, przy przystanku autobusowym Cygański Las (linia nr 1)

ŚCIEŻKA EDUKACYJNO-EKOLOGICZNA W CYGAŃSKIM LESIE

obszar Cygańskiego Lasu, początek trasy przy Centrum Edukacji Ekologicznej ul. Grotowa 11

ALTANA NA KOZIEJ GÓRZE

szczyt Koziej Góry, niebieski szlak turystyczny Kozia Góra – Równia pod Kozią

TEREN REKREACYJNY DAWNEJ SKOCZNI

obszar Cygańskiego Lasu, przy złotym szklaku prowadzącym na Kozią Górę

TOR SANECZKOWY W CYGAŃSKIM LESIE

dolna strefa wejściowa na tor saneczkowy znajduje się w pobliżu Terenów Rekreacyjnych „Błonia”, górna strefa wejściowa położona jest poniżej schroniska Stefanka na Koziej Górze, na północ od budynku.

UJŚCIE STRACONKI PRZY UL. GEN. STANISŁAWA MACZKA

przy styku ulic gen. Stanisława Maczka oraz Leszczyńskiej. Dojście również od Parku Strzygowskiego, na południe od centrum handlowego Gemini Park.

ŁAS MIEJSKI W WAPIENICY PRZY UL. TELIMENY

wejście przy skrzyżowaniu ulicy Jaworzańskiej z ulicą Telimeny, dojazd autobusem nr 16 (przystanek Wapienica Stadion)

TEREN PRZY UL. PIECZARKOWEJ

przy skrzyżowaniu ulicy Pieczarkowej z ulicami Antyczną, Zwardońską i Jeżynową w Aleksandrowicach

TEREN ZIELENI WZDŁUŻ RZEKI BIAŁEJ

od granicy z Gminą Wilkowice do Mostu Druha Piekiełki.

■ CENTRA HANDLOWE

GALERIA SFERA

ul. Mostowa 2 i 5, tel. +48 33 498 70 35 (punkt informacyjny), www.sfera.com.pl

SARNI STOK

ul. Sarni Stok 2, tel. +48 33 828 30 41, www.sarnistok.pl

GEMINI PARK

ul. Leszczyńska 20, tel. +48 33 484 07 00, www.bielskobiala.geminipark.pl

COMFY PARK BIELIK

ul. Warszawska 180, www.comfyparkbielik.pl

RETAIL PARK KARPACKA

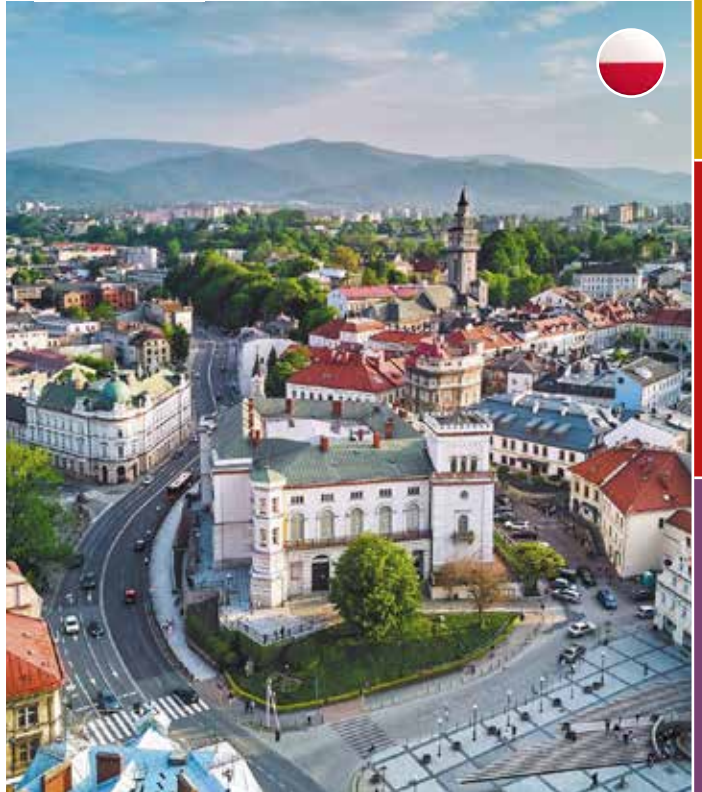
ul. Koliasta 23

Miasto
Bielsko-Biała

Bielsko-Biała

mini przewodnik turystyczny

Miejskie Centrum
Informacji Turystycznej

pl. Ratuszowy 4, 43-300 Bielsko-Biała
tel. +48 33 819 00 50, +48 33 819 00 60, www.visitbb.pl

Wydawca: Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej w Bielsku-Białej
Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej

Foto: archiwum Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej,
Lucjusz Cykarski, Depositphotos, Tomasz Gębuś, Roman Hryciów,
Grzegorz Pyka, Jarosław Rytwiński, Rafał Soliński

Chociaż formalnie miasto Bielsko-Biała powstało 1 stycznia 1951 roku, myliłby się ten, kto by pomyślał, że ma do czynienia z młodą aglomeracją. Bielsko jest miastem powstałym w średniowieczu, a Biała choć młodsza, ma jako miasto trzeczsetletnią historię. Życie obydwu miast, chociaż różne, ze względu na swoją bliskość wzajemnie się prznikało. Dzielącą je granica państwowa, mozaika narodowa i wyznaniowa sprawiła, że mają bogatą i bardzo interesującą historię. Rzeka Biała, która przez wieki była granicą między nimi (również jako granica międzypaństwową), z czasem przestała je dzielić. Dziśaij dwumiaśto stanowi jedność. Jest prężnym ośrodkiem gospodarczym i kulturalnym. Stanowi także znaczący ośrodek akademicki posiadający Uniwersytet Bielsko-Bialski, kilka filii innych uczelni oraz wiele prywatnych szkół wyższych. Położenie geograficzne na szlakach pomiędzy czterema stolicami – Warszawą, Wiedniem, Budapesztem i Pragą – połączone z faktem, że miasto posiada w swych granicach administracyjnych również góry i lasy, przyciąga wielu turystów. Z tych i wielu innych powodów warto przejść przez Bielsko i Białą spacerkiem i przeżyć dwa razy więcej.

HISTORIA MIASTA

BIELSKO

XII wiek – założenie grodziska w Starym Bielsku (zniszczonego w końcu XIV wieku)

1312 – pierwszy dokument potwierdzający istnienie miasta Bielska

1327 – Księstwa Cieszyńskie i Oświęcimskie dostają się pod panowanie czeskie

1457 – Księstwo Oświęcimskie wraca do Polski, rzeka Biała granicą polsko-czeską

1526 – Śląsk pod panowaniem Habsburgów, rzeka Biała granicą polsko-austriacką

1572 – Bielsko z okolicą wydzielone z Księstwa Cieszyńskiego jako odrębne tzw. państwo stanowe

1742 – zabór 6/7 Śląska przez Prusy – państwo bielskie częścią Śląska Austriackiego

1918 – Bielsko powraca do odrodzonego państwa polskiego (województwo śląskie)

1939 – Bielsko połączone z Białą i włączone do III Rzeszy Niemieckiej

1945 – Bielsko w granicach Polski

BIAŁA

1564 – pierwszy dokument wspominający Białą jako przysiółek Lipnika

1613 – Biała wydzielona z Lipnika jako samodzielna osada wiejska

1723 – Biała uzyskuje prawa miejskie

1772 – w wyniku pierwszego rozbioru Polski, Biała zostaje włączona do Austrii (Galicja)

1918 – Biała powraca do odrodzonego państwa polskiego (województwo krakowskie)

1939 – Biała połączona z Bielskiem i włączona do III Rzeszy Niemieckiej

1945 – Biała w granicach Polski

BIELSKO-BIAŁA

1951 – połączenie obu miast

1975 – utworzenie województwa bielskiego

1999 – utworzenie powiatu bielskiego województwa śląskiego

Pampalini łowca zwierząt z hipopotamem – przemilego, ale niezdarnego myśliwego uwieczniono rzezbą, którą odsłonięto w 2019 roku na rzeką Białą, w rejonie tzw. Krzywego Mostku nieopodal bielskiego Ratusza.

Smok Wawelski i Bartłomiej Bartolini Herbu Zielona Pietruszka – postacie z popularnego serialu Porwanie Baltazara Gąbki oraz samochód, którym podróżowali, stoi przy ul. 11 Listopada na wysokości placu Wojska Polskiego. Tuż obok stanęła rzeźba Don Pedra.

Don Pedro – rzeźba Szpiega z Krainy Deszczowców – Don Pedra de Pommidorę, który w filmowym wcieleniu prześladował Baltazara Gąbkę i jego przyjaciół. Obok Szpiega stanął Myping, stworzenie, które w bajce nawiedzało księstwo Kraka. Stoi przy ul. 11 Listopada na wysokości placu Wojska Polskiego.

UROK „MAŁEGO WIEDNIA”

Z powodu urody i podobieństwa architektury do stolicy Cesarstwa Austro-Węgierskiego miasto nazywane bywa „Małym Wiedniem”.

Budynek dworca kolejowego stacji Bielsko-Biała Główna przy ul. Warszawskiej – w 1855 r. Bielsko otrzymało połączenie z Koleją Północną Cesarza Ferdynanda, biegnącą z Wiednia do Lwowa. Obiekt powstał w 1890 r., pięknie odrestaurowany zachwyca pompejańskimi polichromiami w głównym holu.

Kamienice bielskich fabrykantów – przy ulicach: 3 Maja, Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego – na uwagę zasługują zwłaszcza neorenesansowa willa Teodora Sixta, finansisty i filantropa oraz neobarokowa kamienica notariusza Alfreda Michla.

Hotel President – przy ul. 3 Maja – dawny reprezentacyjny hotel „Cesarski” z neorenesansową fasadą.

Budynek Teatru Polskiego – przy ul. 1 Maja, zbudowany w stylu palladiańsko-klasycyzującego historyzmu, z posągami Apollina oraz muz Mel-pomeny i Talii na fasadzie. Pięknie odrestaurowane, bogato zdobione wnętrze. Zabytkowa kurtyna przedstawia taniec nimf. Przed teatrem fontanna z 1895 roku. W dawnej malarni z tyłu gmachu – nowoczesna Mała Scena.

Pocztą Główną – przy ul. 1 Maja, budynek z charakterystyczną kopułą i figurami Jowisza z orłem oraz Merkurego z laską.

Ratusz – przy pl. Ratuszowym – wspaniały neorenesansowy budynek, niegdyś siedziba Komunalnej Kasy Oszczędności, magistratu i rady miejskiej, obecnie jest siedzibą władz miasta.

Hotel Pod Orłem – przy ul. 11 Listopada, reprezentacyjny budynek dawnego hotelu „Pod Czarnym Orłem”. Wewnątrz zachowany jest secesyjny wystrój westybulu i klatki schodowej z windą. Na I piętrze mieści się Sala Redutowa o powierzchni 709 m² w stylu neorenesansowym z pięknymi plafonami na suficie, żeliwnymi arkadami i balkonami oraz dekoracją sztukatorską. Obecnie zamiast pokoi hotelowych w budynku są biura i pasaż handlowy.

PIĘKNO SECESJI

Budynek Sądu Rejonowego – na rogu ulic Adama Mickiewicza i Henryka Sienkiewicza – przed laty był siedzibą szkoły żydowskiej i Żydowskiej Gminy Wyznaniowej. Wyróżnia go oryginalna, secesyjno-orientalna elewacja z kamiennymi portalami i obramowaniami okien, pokrytymi interesującym, roślinnym ornamentem.

Secesyjne kamienice – przy pl. Wojska Polskiego 12 i 13 – pierwsza ma dekorację imitującą mur pruski, miniwieżę, nerkowe okna i wykusze nad wejściami. Niegdyś kamienica mieściła winiarnię Rudolfa Nahowskiego i dlatego nad portalem wejścia (od strony ul. Targowej) można zobaczyć dwie biesiadujące, zabawne żaby. Druga z kamienic ma na elewacji dekorację przedstawiającą korony drzew.

Dawna restauracja Patria – kamienica na rogu ulic 3 Maja i Wzgórze – z secesyjnymi dekoracjami we wnętrzu. Pod koniec XIX w. lokal był pierwszą w Bielsku kawiarnią wiedeńską „Europa”.

Hotel Pod Orłem przy ul. 11 Listopada - obok pl. Wolności – ma secesyjny wystrój westybulu i klatki schodowej.

ZABYTKI ARCHITEKTURY SAKRALNEJ

KOŚCIOŁY I CMENTARZE KATOLICKIE

Kościół św. Stanisława w Starym Bielsku – gotycki z cennymi polichromiami, wybudowany został w II połowie XIV w. jako świątynia dla miasta Bielska.

Katedra św. Mikołaja – przy Placu św. Mikołaja – XV-wieczna świątynia wzniesiona w stylu gotyckim, przebudowywana ostatni raz na początku XX w. Kościół zyskał wtedy rozszerzoną nawę i neoromańską fasadę z wysoką wieżą zwieńczoną kilkoma kondygnacjami loggi.

Kaplica św. Anny – przy ul. Wzgórze – neoromańska kaplica zamkowa z połowy XIX w. z kryptą, w której znajdują się groby Sułkowskich, ostatnich właścicieli zamku.

Kościół św. Trójcy – przy ul. Jana III Sobieskiego – wzniesiony na początku XVII w. w stylu późnogotyckim jako pierwsza nowa świątynia protestancka. Został przejęty przez katolików w dobie kontrreformacji. Po przebudowach architektura świątyni ma eklektyczny charakter.

Kościół Opatrzności Bożej w Białej – przy Placu Opatrzności Bożej – barokowa świątynia posiadająca cenne zabytki sztuki z II połowy XVIII w., m.in. ambonę w kształcie łodzi rybackiej, płynącej pod znakiem krzyża z Jonaszem w pysku ryby.

Kościół św. Barbary w Mikuszowicach – urokliwa, drewniana świątynia zbudowana pod koniec XVII w. z interesującymi polichromiami.

CMentarze – zabytkowe nagrobki oglądać można przede wszystkim na dwóch nekropoliach przy ul. Grunwaldzkiej w Bielsku oraz przy ul. Cmentarnej w Białej.

ZABYTKI EWANGELICKIE I CMENTARZE

Bielski Syjon – kwartał miasta z Placem Marcina Lutra, należący do bielskiej parafii ewangelickiej, na którym znajdują się: Kościół Zbawiciela, plebania, Ośrodek Wydawniczy „Augustana” oraz gmachy dwóch szkół. Mieści się tu również siedziba biskupa diecezji cieszyńskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego.

Pomnik Marcina Lutra – na placu jego imienia – postać odlana z brązu, jedyny w Polsce monument tego teologa i reformatora religijnego.

Kościół Zbawiciela przy pl. Marcina Lutra – neogotycka świątynia, wyposażona w piękne XIX-wieczne organy.

Kościół Jana Chrzciela w Starym Bielsku przy ul. Świętego Jana Chrzciela – XIX-wieczna świątynia z licznymi oknami na trzech kondygnacjach.

Kościół Marcina Lutra w Białej przy ul. Staszica 2 – wzniesiony pod koniec XVIII w., wyposażony m.in. w cenne organy zbudowane w znanej wytwórni Karola Kuttlera w Opawie.

CMENTARZE EWANGELICKIE – na uwagę zasługuje zwłaszcza zabytkowa, nekropolia przy ul. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego (miejsce pochówku wielu bielskich burmistrzów i przemysłowców) oraz parkowy cmentarz przy ul. Listopadowej.

ŚLADAMI BIELSKICH ŻYDÓW

Synagogi – obie świątynie żydowskie w Bielsku i Białej zostały zniszczone przez hitlerowców. Na miejscu bielskiej synagogi stoi obecnie pawilon Biura Wystaw Artystycznych przy ul. 3 Maja. Zburzoną świątynię upamiętnia tablica wmurowana w ścianę Galerii Bielskiej BWA od strony ul. Adama Mickiewicza.

Budynek Teatru Lalek „Banialuka” – przy ul. Adama Mickiewicza – był przed II wojną światową żydowskim domem kultury im. Chaima Nachmana Bialika (żydowskiego poety).

Gmach Sądu Rejonowego – przy ul. Adama Mickiewicza – wybudowany w stylu neoromańskim, z elementami secesji, był niegdyś siedzibą gimnazjum i gminy żydowskiej.

Cmentarze – żydowski cmentarz w Białej został w latach 60. zlikwidowany decyzją ówczesnych władz. Pozostała natomiast druga z żydowskich nekropoli przy ul. Cieszyńskiej.

Siedziba Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Bielsku-Białej mieści się przy ul. 3 Maja 7, tel. +48 33 812 24 38.

KULTURA

MUZEUM HISTORYCZNE W BIELSKU-BIAŁEJ

– **ZAMEK KSIĄŻĄT SUŁKOWSKICH**

ul. Wzgórze 16, tel. +48 33 811 10 35, www.muzeum.bielsko.pl

Wystawy m.in.: Sala sztuki dawnej XV-XVIII w., Dzieje archeologiczno-histeryczne Bielska i Białej, Sala z rycerzem – Lapidarium, Galeria malarstwa europejskiego i polskiego XIX i XX w., Galeria sztuki współczesnej bielsko-bialskiego regionu. Wnętrza: Salon muzyczny i Biedermeierowski, Damski Salonik i Gabinet Pana.

STARA FABRYKA – ODDZIAŁ MUZEUM HISTORYCZNEGO W BIELSKU-BIAŁEJ ul. Sukiennicza 7, tel. +48 33 812 23 67, www.muzeum.bielsko.pl

Zgromadzono w niej unikatową kolekcję zabytkowych maszyn włókienniczych, a stała wystawa historyczna pn.: „Od włókiennictwa do małego fiata. Przemysł Bielska-Białej w XIX i XX wieku” przypomina o bogatej industrialnej przeszłości Bielska i Białej.

DOM TKACZA – ODDZIAŁ MUZEUM HISTORYCZNEGO W BIELSKU-BIAŁEJ ul. Jana III Sobieskiego 51, tel. +48 33 811 74 06, www.muzeum.bielsko.pl

Zrekonstruowany, drewniany dom sukienników bielskich. W trzech izbach zobaczyć można wystrój mieszkania i warsztatu tkacza bielskiego z II poł. XIX w.

STUDIO FILMÓW RYSUNKOWYCH

ul. Cieszyńska 24, tel. +48 33 812 50 56, +48 33 812 63 41, www.sfr.com.pl

Interaktywne Centrum Bajki i Animacji „OKO” przy Studiu Filmów Rysunkowych, to nowoczesne centrum rozrywki i edukacji, które proponuje dzieciom i ich rodzicom naukę przez zabawę z wykorzystaniem nowoczesnych technik multimedialnych. Jednym z kluczowych elementów OKO jest przestrzeń muzealno-wystawiennicza. Odwiedzający mają okazję zwiedzić zarówno wystawy stałe, jak i czasowe, które pokazują ewolucję animacji oraz przedstawiają historię jej tworzenia. W OKU znajduje się również sala konferencyjna i warsztatowa, służąca m.in. jako miejsce różnych programów edukacyjnych. Na terenie OKO znajduje się KINO KRESKA z nowoczesną salą kinową.

KINO KRESKA

ul. Cieszyńska 24, tel. +48 33 506 50 05, www.sfr.pl

KINO HELIOS

ul. Mostowa 5 (Centrum Handlowe Sfera I), tel. +48 33 498 70 15, www.helios.pl

KINO CINEMA CITY

ul. Leszczyńska 20 (Centrum Handlowe Gemini Park), tel. +48 33 485 39 39, www.cinema-city.pl

WYSTAWA EGZOTYCZNYCH ZWIERZĄT BEZKRĘGOWYCH – OWADY I SPÓŁKA ul. Wzgórze 18, tel. +48 512 143 344, www.owadyipolka.pl

Ponad 90 gatunków zwierzaków do obejrzenia, w tym ponad 40 gatunków pajęczaków i ponad 30 gatunków straszaków, mrówek, modliszki, karaczany czy ślimaki.

MUZEUM MOTORYZACJI

ul. Kazimierza Wielkiego 1, tel. +48 33 812 22 81, www.akbeskidzki.pl

W muzeum zgromadzono około 20 samochodów i 15 motocykli.

PRYWATNE MUZEUM FIATA 126P

ul. Karpacka 44, tel. +48 600 152 394

W pomieszczeniach nieczynnej fabryki przy ul. Karpackiej Pan Antoni Przychodzień otworzył Muzeum Fiata 126p. W kolekcji odnaleźć można m.in. zielonego malucha – kabriolet, malucha z silnikiem Diesla, malucha na gąsienicach; na zwiedzanie należy umawiać się telefonicznie.

PRYWATNE MUZEUM MINERAŁÓW – SKARBY ZIEMI ul. Komorowicka 3, tel. +48 694 219 667, www.skarby-ziemi.pl

Muzeum posiada bogaty zbiór minerałów z całego świata (ok. 600 rodzajów), multimedialną prezentację oraz efekty świetlne, salę mikroskopową, minerały świecące w świetle UV, sklep z minerałami, pracownię szlifierską.

MUZEUM LITERATURY IM. WŁADYSŁAWA REYMONTA utworzone przez Tadeusza Modrzejewskiego ul. Podcienie 9 (siedziba tymczasowa), tel. +48 33 812 44 70 – Dział Zbiorów Specjalnych Książnicy Beskidzkiej

Ekspozycja ręcznie przepisywanych i ilustrowanych przez Tadeusza Modrzejewskiego dzieł Władysława Reymonta.

GALERIA BIELSKA BWA

ul. 3 Maja 11, tel. +48 33 812 58 61, www.galeriabielska.pl

Czasowe ekspozycje sztuki współczesnej artystów krajowych i zagranicznych. Wydarzenia artystyczne, filmy, warsztaty, wykłady o sztuce, działania w przestrzeni miasta. Na piętrze działa klubokawiarnia Aquarium.

WILLA SIXTA – ODDZIAŁ GALERII BIELSKIEJ BWA ul. Adama Mickiewicza 24, tel. +48 33 812 58 61

Willa Sixta, zaprojektowana w stylu neorenesansowym, wybudowana została w 1883 roku przez słynnego architekta Karola Korna, autora wielu reprezentacyjnych budynków, stojących do dziś w Bielsku-Białej. Obecnie można zwiedzać stałą ekspozycję wybranych dzieł z bogatej Kolekcji Sztuki Galerii Bielskiej BWA, która dotychczas prezentowana była tylko okazjynie na wystawach czasowych. W budynku organizowane są również wystawy czasowe, festiwalne, koncerty, projekcje filmowe i działania performatywne, realizowane są projekty edukacyjne: warsztaty, wykłady, spotkania, oprowadzania.

GALERIA RZEŻBY I CERAMIKI „ARS NOVA”

ul. Kościelna 3, tel. +48 33 812 21 82, www.arsnova.art.pl

Galeria projektuje i wykonuje unikatowe przedmioty z ceramiki i szkła techniką fusingu, tworzy Art recykling oraz zajmuje się artystyczną dekoracją porcelany.

GALERIA FOTOGRAFII B&B

ul. 1 Maja 12, tel. +48 33 812 50 86, www.fundacja-centrum-fotografii.org

Wystawy fotografii artystycznej autorów krajowych i zagranicznych.

GALERIA SZTUKI REGIONALNEGO OŚRODKA KULTURY

ul. 1 Maja 8, tel. +48 33 822 05 93, www.rok.bielsko.pl

Czasowe ekspozycje sztuki ludowej Beskidów, wystawy fotografii, malarstwa, rzeźby.

GALERIA PPP – ZWIĄZEK POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW OKRĘG BIELSKO-BIAŁA Rynek 27, Piętro I, tel. +48 602 323 345, www.zpap.bielsko.pl

GALERIA ŚRODOWISK TWÓRCZYCH PRZY BIELSKIM CENTRUM KULTURY IM. MARII KOTERBSKIEJ ul. Słowackiego 27, tel. +48 33 828 16 40, www.bck.bielsko.pl

Galeria ST realizuje autorski program wystawienniczy, starając się ukazywać najistotniejsze zjawiska polskiej sztuki współczesnej.

GALERIA „WZGÓRZE” FRANCISZKA KUKIOŁY ul. Wzgórze 4/4, tel. +48 502 077 836, www.bielit.pl

Współczesne malarstwo i grafika.

TEATR LALEK BANIALUKA IM. JERZEGO ZITZMANA

ul. Adama Mickiewicza 20, tel. +48 33 815 09 14, www.banialuka.pl

Teatr Lalek Banialuka jest jednym z najbardziej znaczących teatrów lalek w Polsce. W bogatym repertuarze teatru znajdują się inscenizacje zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dorosłych, które charakteryzuje inscenizacyjny rozmach i zawsze istotny temat. Teatr jest twórcą organizowanego co dwa lata Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Lalkarskiej.

TEATR POLSKI W BIELSKU-BIAŁEJ

ul. 1 Maja 1, tel. +48 33 822 84 51-53, www.teatr.bielsko.pl

30 września 1890 roku premiera spektaklu „Sen nocy letniej” rozpoczęło działalność bielskiego Teatru Miejskiego. Obecnie pod kierunkiem Włtolda Mazurkiewicza bielska scena jest jedną z najciekawszych scen w kraju. Teatr oferuje możliwość zwiedzania „od kulis” po uprzednim uzgodnieniu terminu w Biurze Promocji. Obok znajduje się pomnik Marii Koterbskiej – Królowej Swingu.

BIELSKIE CENTRUM KULTURY IM. MARII KOTERBSKIEJ

ul. Juliusza Słowackiego 27, tel. +48 33 828 16 40, +48 33 828 16 45 (55) – bilety, www.bck.bielsko.pl
Działające od 30 lat Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej jest organizatorem licznych imprez kulturalnych, spośród których na wyróżnienie zasługują przede wszystkim: Festiwal Kompozytorów Polskich im. prof. Henryka Mikołaja Góreckiego, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej na Podbeskidziu „Sacrum in Musica” oraz Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej. Przez lata w BCK wystąpili niemal wszyscy popularni w kraju artyści, zespoły, orkiestry oraz soliści.